

Archivar: Zeitschrift für Archivwesen 70, br. 3 i 4 (2017).

Funkcija arhiva, bez obzira na izvor financiranja, odnosno je li riječ o državi, pokrajini, općini, vjerskoj zajednici, gospodarskoj instituciji, zakladi ili fizičkoj osobi, uvijek je posrednička, i to između čuvanja autentičnih izvora i brige za njihovu obradu i prezentaciju javnosti. U trećem broju časopisa *Archivar*, u okviru podfunkcije rada s javnošću, na nekoliko konkretnih primjera prikazani su ključni preduvjeti, težišta i perspektive strategija pojedinih arhivskih ustanova na području izrade ponuda za javnost (predstavljanje arhivskoga gradiva), za čije su osmišljavanje u smislu izbjegavanja preopterećenja institucija zbog sve većeg nedostatka financija, a time i osoblja, bila uvijek bitna barem tri zajednička elementa: 1. definiranje ciljnih skupina korisnika (povjesničari, studenti povijesti, učenici, političari) radi prilagođavanja planiranih ponuda jer se sva očekivanja javnosti ipak ne mogu ispuniti; 2. oblici prezentacije ponuda (izložba, izdavaštvo, film, *online* platforma) i razmatranje mogućnosti suradnje s vanjskim partnerima (muzeji, knjižnice, drugi arhivi i ostale javne ustanove neovisno o području djelovanja, privatne i javne tvrtke, fizičke osobe); 3. pitanje financijske prihvatljivosti njihova kontinuiteta (stalni postav i/ili zasebni projekti). Obuhvaćeni su Centar za gradsku povijest Bochum (Ingrid Wölk: *Zehn Jahre Bochumer Zentrum für Stadtgeschichte*), Arhiv Volkswagen d.d. dr. Ulrike Gutzmann: *Das Unternehmensarchiv der Volkswagen Aktiengesellschaft*), arhivi u Wolfsburgu (Steffi Crain, Anita Placenti-Grau: *Archive in Wolfsburg*), Zemaljski arhiv Baden-Württemberg (Verena Schweizer, Andreas Neuburger: *Für Spurensucher, Stöberer und historisch Interessierte. Bildungsarbeit im Landesarchiv Baden-Württemberg*), Zemaljski arhiv Hessen (Rouven Pons: *Mitten in der Gesellschaft. Neue Wege der Öffentlichkeitsarbeit im Hessischen Landesarchiv*), Zemaljski arhiv Niedersachsen (Christian Manuel Meyer: *Das Niedersächsische Landesarchiv*), Zemaljski arhiv Nordrhein-Westfalen (Kathrin Pilger: *Öffentlichkeitsarbeit im Landesarchiv Nordrhein-Westfalen. Ziele und Massnahmen*) te Savezni arhiv Njemačke (Tobias Hermann: *Öffentlichkeitsarbeit im Bundesarchiv. Rahmenbedingungen, Schwerpunkte und Perspektiven*).

Četvrti broj časopisa *Archivar* u 2017. tematski je posvećen povijesti javnih arhivskih ustanova i prikazu njihova djelovanja tijekom vlasti nacionalsocijalista u Njemačkoj 1933.-1945., i to s obzirom na njihovu ulogu u istraživanju židovskog podrijetla stanovnika za potrebe države, na rast opsega preuzimanja arhivskoga gradiva židovskih općina, na pitanje pripadnosti arhivskih djelatnika nacionalsocijalističkoj stranci, na zaštitu arhivskoga gradiva tijekom ratnih zbivanja i problem njegova vraćanja nakon otuđenja tijekom i po svršetku rata, te s obzirom na šutnju i prikrivanje poslijeratne njemačke kulture u odnosu na djelovanje određenih skupina i institucije društva u nacionalsocijalističkom političkom sustavu, a osobito njezin utjecaj na poslijeratna znanstvena istraživanja, u ovom slučaju javnog arhivskoga gradiva i javnih arhivskih institucija. Prvi članak (Bernhard Grau: „*Im bayerischen Archivswesen gehört ausgemistet*“ – *die Staatlichen Archive Bayerns im National*

sozialismus. Erste Ergebnisse eines archivgeschichtlichen Kolloquiums) donosi prikaz bavarskih arhiva u navedenom povijesnom razdoblju, drugi se odnosi na pruske arhive (Sven Kriese: *Konsistenz und Wandel der preussischen „Archivarbeit“ im Nationalsozialismus. Ein Arbeits- und Forschungsaufwurf*), treći na Reichsarchiv u Potsdamu (Peter Ulrich Weiß: *Das Potsdamer Reichsarchiv in der Zeit des Nationalsozialismus. Ausgewählte Beobachtungen und Befunde zur NS-Belastung*), četvrti na arhive u Hamburgu (Jürgen Sielemann: *Skrupellose Denunziation. Die personenkundliche Arbeit des Staatsarchivs Hamburg im „Dritten Reich“*), a peti na one i u Hamburgu i u Kielu (Sarah Schmidt: *Der Weg der Archive im Zweiten Weltkrieg*).

Danijela Marjanić